

Sitouttava kouluyhteisö – Sitko hanke/ Kouluvalmentajat

03.05.2022

Opetus- ja kasvatustalokunta

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Järvenpää

Jokainen
koulupäivä
#on
tärkeä

Perusopetuksen oppilaiden poissaolot ovat lisääntyneet.

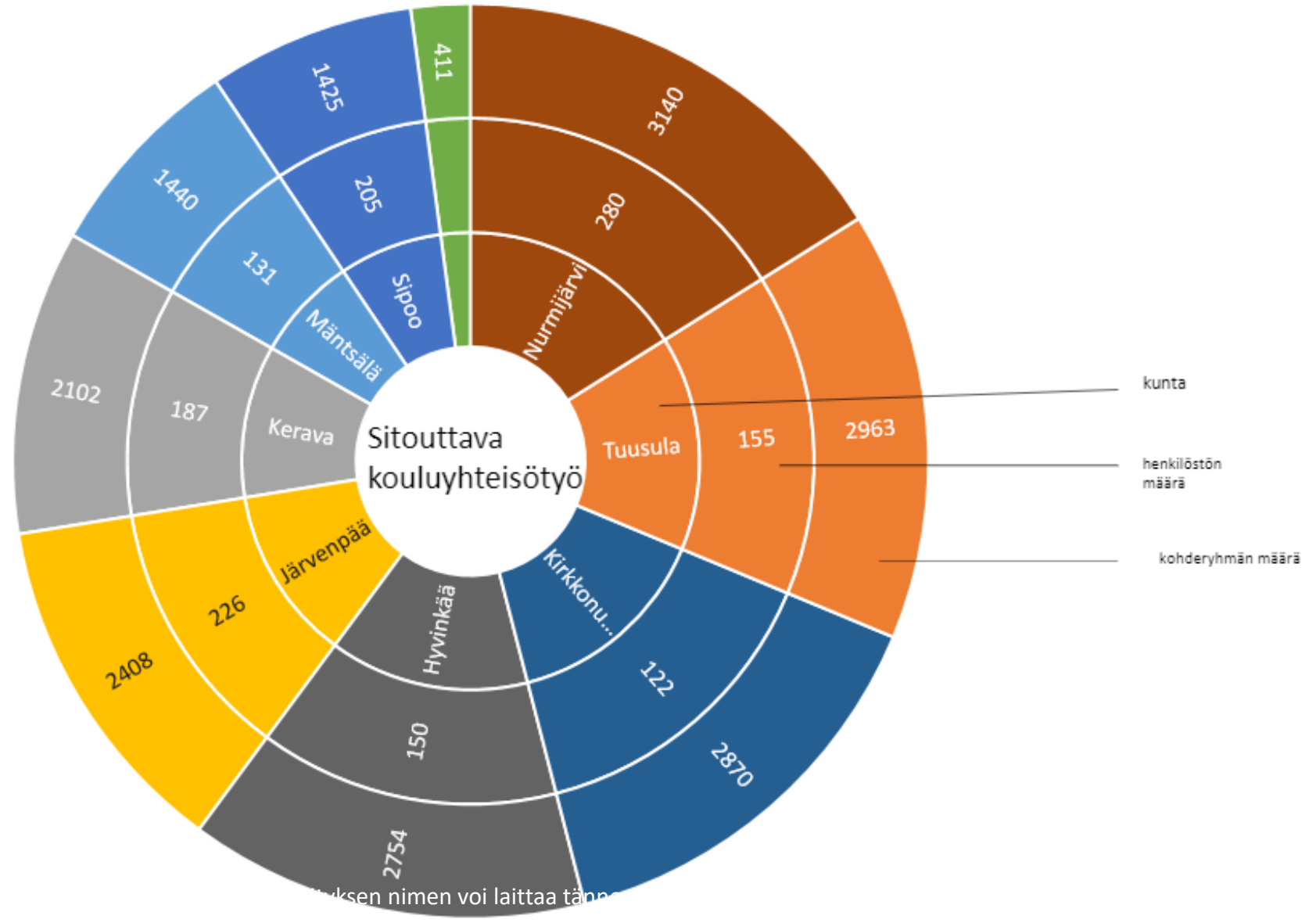
Siksi kehitämme yhdessä perusopetukseen sitouttavan kouluyhteisötyön mallia, jonka tavoitteena on:

- tukea oppilaiden kiinnittymistä koulunkäyntiin ja ennaltaehkäistä poissaoloja
- vähentää poissaolojen negatiivisia vaikutuksia ja tukea putoamisriskissä olevia oppilaita
- kehittää käytänteitä, jotka yhdenmukaistavat poissaolojen seuranta ja tilastointia

Alueellinen sitouttava kouluuyhteisötyö SitKo

Alueellisen hankkeen jakautuminen

35 pilottikoulua
1593 kohderyhmän
kouluhenkilöstöä
19 513 oppilasta 5.-9.lk

...n nimen voi laittaa tänn...

ENNALTA-EHKÄISEVÄT TOIMET

Säännöllinen koulunkäynti

Varhaiset merkit koulunkäynnin ongelmista

Koulunkäyntiin liittyvä ahdistus ja poissaolopyynnöt

KOHDENNETUT TOIMET

Toistuvat myöhästymiset

Satunnaiset poissaolot

INTENSIIVISET TOIMET

Runsas poissaolot

Ei käy koulua

Toteutus valtakunnallisesti

Karvin arviointi

Hankkeen teemat

1. Kouluvalmentajan työ (kohtaaminen, kouluun tuleminen ja siellä oleminen, nivelvaiheissa tukeminen, yhteistyö, tehtävänkuvan raamittamista ja arviointia)
2. Poissaolojen seuraaminen ja niihin puuttuminen (Interventiomalli ja menetelmiä poissaolojen syiden perusteella, Systemaattinen poissaolojen seuranta, Malli kehitetään 9 – kunnan alueelle.)
3. Monialainen yhteistyö (Hyvinvointialueiden kanssa yhteistyön vahvistaminen, Yhdyspintatyöskentelyn mallintaminen, Kunnan sisäinen yhteistyö (esimerkiksi nuorisotyö, liikunta, kirjasto)

Kouluvalmentajat Järvenpäässä

Lukuvuosi 21/22

Hankkeessa palkattu 3 Kouluvalmentajaa :

- Työ alkoi syys/lokakuussa 2021.
- Koulut: Kartano, Saunakallio, Koivusaari, Kinnari ja Yhteiskoulu.
- Tammikuusta 2022: Painotus: Kartano, Koivusaari ja Yhteiskoulu

Lukuvuosi 22/23

- 2 kouluvalmentaja (rahoitus hankkeesta)
- Hankerahoitus päättyy lukuvuoteen 22/23.

Järvenpään avustus:

1. 56 766,26€ +
omavastuu 18 510,74€
2. 59 049,25€ +
omavastuu 16 042,64€

Poissaolojen syitä;
Ahdistuneisuus/Masentuneisuus, Heikko opiskelumotivaatio/kiinnostuneisuus koulun ulkopuolella, Oppimisen haasteet, Kodin olosuhteet, Sosiaaliset ongelmat koulussa, Fyysiset oireet, Välttely

Valtakunnallisesti
4000-6000 7-9 –
luokkalaista on usein
pois koulusta

(Kouluikäymättömyys raportti
Suomessa)

Luvattomia poissaoloja
Järvenpäässä 1485 ⁽⁰⁸⁻⁰³⁾
(ei sisällä luvallisia,
terveyspoissaoloja)

Myös selvitetty
poissaolot ovat osa
sitoutumattomuutta
luku moninkertainen

Kouluvalmentajan työnkuva Järvenpäässä

KOULUVALMENTAJA ON KOULUSSA TOIMIVA TUKIHENKILÖ
TOIMITAAN TIIVISSÄ YHTEISTYÖSSÄ OPISKELUHUOLLON KANSSA

YKSILÖTYÖSKENTELEY

- Poissaoloja ja myöhästymistä ilmenee tai muu kouluakäymättömyyden uhka
- Ahdistusta koulunkäyntiin liittyen
- Koulunkäyntitaidot ovat puutteelliset (esim. koulussa pysyminen, luokassa pysyminen ja sinne saapuminen)
- Koulumotivaatio on heikko

YHTEISÖLLINEN TYÖ

- Kouluvalmentaja mukana yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa ja toteutuksessa tarpeen mukaan (YOHR)
- Konsultaatioajalla mukana opiskeluhuollon henkilöstön kanssa
- Teemaryhmät (esim. kaveri, tunne, motivaatio)
- Luokkakohtainen työskentely (sitouttaminen koulu yhteisöön esim. ilmapiiri, kiusaaminen)
- Välituntitoimintaa
- Kouluvalmentajan ”olohuone” - Matalan kynnyksen kohtaaminen
- Läsnä koulun arjessa: käytävällä, oppitunneilla, retkillä

Kouluvalmentajat Järvenpäässä

- Kouluvalmentajan työ on opetushenkilöstöön sitomatonta työtä, joka pitää sisällään monipuolista yksilö- sekä yhteisöllistä työtä yhteistyössä oppilashuollon, opettajien ja nuorisopalveluiden kanssa.
- Kouluvalmentajien työskentely- ja toimintamallit vaihtelevat hieman koulun ja oppilaiden tarpeen mukaan, mutta yhteistä on oppilaiden kohtaaminen ja saatavilla olo nopeasti myös ilman ajanvarausta.
- Ryhmätoimintaa on ollut mm. Läksyklubi, teematunnit, ryhmäyttäminen, tunne- ja vuorovaikutustaidot, Kouluvalmentajan olohuone, rästimaja, välituntitoiminta, nivelvaihe-työ, hiljainen välitunti, ”aurinkotytöt & kuukundit”, Friends-toiminta. Kouluun sitouttamista pyritään tekemään monitoimijaisesti.
- Yksilötyötä on tehty useiden oppilaiden kanssa. Työskentely on koostunut mm. tavoitteiden asettamisesta, kouluun tulon ja siellä olon tukemisesta, oppiaineiden työstämisestä yhdessä, palveluohjauksesta, motivoinnista. Yksilötyötä tehdään yhteistyössä perheiden, opettajien, opiskeluhuollon ja muun verkoston kanssa. Toiminnalla on pystytty ehkäisemään koulupudokkuutta ja saatu mm. sellaisia oppilaita kouluun, jolla koulunkäynti on ollut vaarassa keskeytyä. Kouluvalmentajien työpanosta on voitu käyttää monialaisen verkoston toimijana päivittäisessä oppilaan kohtaamisessa ja suunnitelmien seurannassa. Kouluvalmentajien tukea voidaan hyödyntää myös oppitunneilla.

Monialaiset yhdyspinnat

Järvenpään on perustettu monitoimijaisia ryhmätoimintoja yhteistyössä opiskeluhuollon, perhetalo Joutsikin, Nuorisotyön, perusopetuksen ja Sitko- hankkeen kanssa.

Hankkeessa on kehitetty ja vahvistettu yhteistyötä Keusoten kanssa (mm. poissaolomalli).

Yhteistyön tarkoituksena löytää toimintoja sitouttaa koulu yhteisöön ja pyrkiä lisäämään läsnäoloa.

Kouluvalmentajat tekevät yhteistyötä mm. kunnan toimijoiden lisäksi mm. Keusoten perhesosiaalityön ja nuorisoaseman, Aseman lasten, Kalliomaan koulun, seurakunnan kanssa

Arviointi

- Palaute kouluista ja verkostoista on ollut hyvää.
- Näkymä on, että toiminnalla pystytään vaikuttamaan poissaolojen ennalta ehkäisyyn
- Kouluista saadun palautteen perusteella toiminta tukee opetusta ja oppilaiden sitoutumista kouluun
- Kouluvalmentajat ovat lyhyessä ajassa päässeet kohtaamaan oppilaita yhteisö- ja ryhmätasolla. Kouluvalmentajien kehittämät toiminnot ovat tavoittaneet oppilaat hyvin.
- Työn vaikuttavuuden arviointia toteutetaan Järvenpäässä kyselyllä 11.5- 4.6 välisenä aikana (oppilaat, opettajat, opiskeluhuolto) Karvin kysely käynnissä huhtikuussa valtakunnallisesti.

Kouluvalmentaja toiminta lähikunnissa

Hyvinkää:

- Hyvinkäällä työskennellyt kouluvalmentajia jo ennen hanketta.
- Hyvinkäällä työskentely pohjautuu suunnitelmalliseen yksilötyöhön. Työntekijöitä on yhteensä neljä kouluvalmentajaa ja yksi aluevalmentaja
- Toiminta Hyvinkäällä vakiintunutta; työnkuva sisältää kouluun saattamista, aamuisin viestittelyä ja tsemppaamista. Koulupäivän aikana siirtymissä tukemista ja läksyjen sekä tehtävien tekemistä oppilaan kanssa kahden kesken ja kokeisiin kertailua.

Tuusula

- Tuusulassa samankaltaista toimintaa ollut pysyvästi vuodesta 2014, nimikkeellä kasvatusohjaaja.
- Työskentelymuotona yhteisöllinen työ kouluissa, kouluihin sitouttaminen.
- Hankkeessa palkattu lisäresurssina kaksi kouluvalmentajaa, jotka kehittäneet työtä eteenpäin.
- Toiminta jatkuu hankkeen jälkeen